

14.

“Đi Tìm Thời Gian Đã Mất”.

Sàigòn, thứ Sáu 30/1/1976

Ngày 30 Tết, phố phường rộn rã. Trong nhà, ngoài ngõ, đâu đâu cũng náo nhiệt. Chỉ riêng tôi vẫn âm thầm lặng lẽ trên căn gác, không buồn xếp lại mấy cuốn sách, dọn dẹp lại chỗ nằm. Nghe xa lạ ngay cả với chính mình.

Quái đản một điều là ai cũng có vẻ như thích Tết lắm, luôn cả Nguyễn. Thích sự cúng kiến trang nghiêm. Thích sự họp mặt vui nhộn. Từ già đến trẻ, từ người lớn đến con nít. Chỉ riêng tôi là chán ngán quá sức!¹

Chiều 30, tôi đứng trên căn gác, nhìn ra cái nơi mỗi ngày Nguyễn vẫn đứng, bên kia vỉa hè Yên Đổ. Con đường quanh hiu, không gọi được chút gì trong óc. Chỉ lúc nằm vắt tay lên trán, một mình (trong khi ở nhà dưới rộn ràng lễ lạc), tôi mới chợt thêm sống lại buổi chiều 30 năm ngoái trên Dalat, ngồi đối ẩm đau khổ cùng người đàn ông năm xưa. (Sao lạ rằng mấy hôm nay tôi ít nghĩ đến Nguyễn. Có lẽ vì tin rằng chàng đang vui vẻ trong quê hương và gia đình chàng mà tôi có điều ấy?)

Tối 30, vẫn không rời căn gác, nằm lắng nghe tiếng pháo và tiếng mọi người nói cười đón chờ năm mới. Nghĩ đến Nguyễn và viết cho chàng ít chữ.

Đêm giao thừa đầu tiên sau khi đất nước rơi vào tay Cộng Sản, tôi không có kỷ niệm nào đặc biệt, ngoài nỗi buồn sắc nhọn trong tim.

□

---

¹ Ghi chú đặc biệt vào đêm Chủ Nhật Oct. 23/2016 tại San Jose, California khi đang ngồi upload lên Webiste Văn Uyên đoạn này (40 năm sau):

Đúng là QUÁ BÁO ta phải trả theo tư tưởng ở đoạn trên đã viết. Bởi vì, từ mấy chục năm qua bỏ quê hương ra đi, trong các mùa Tết xứ người, hễ NHỚ LẠI cái lần Ba Mươi Tết của năm Ất Mão (1975) chuẩn bị bước qua Mồng Một Tết Bính Thìn (1976) đó là ta lại thấy trọn con người nhói đau theo những hình ảnh đã trôi qua và mất hút hẳn. Nhớ không khí rộn ràng của Sàigòn, nhớ làn gió cuối năm heo heo lạnh, nhớ căn nhà gạch đỏ số 154/11 Yên Đổ quận 3, nhớ Mẹ già, nhớ Di Tư, nhớ anh Thế, nhớ ba cô em gái, nhớ Vân San, nhớ hai đứa em con cậu Huế, nhớ luôn các người bạn trai của Châu My Huyền,--nhất là Phúc, người yêu cô em gái út... Nỗi nhớ dày vò làm quặn thắt trái tim. Và cứ mỗi lần nhớ như vậy là ta lại cho rằng mình đang nhận QUÁ BÁO. Trong óc miên man hoài câu hát cuối của một bản nhạc mừng Xuân chào đời trước tháng 4/1975: *“Ta đâu ngờ bến bờ hạnh phúc là đây.”*

“A la Recherche du Temps Perdu...”

Dalat, thứ Sáu 30/1/1976.

(Dalat ngày thứ năm, buổi sáng cuối cùng của năm Ất Mão).

Trân Sa ngút ngàn thương nhớ,

Sáng 30 Tết Bó dậy thật sớm. Ngày cuối cùng của một năm. Chắc ở nhà Bà Ngoại đang thật rộn ràng vui vẻ? Măn vẫn còn nằm trên căn gác?

Trên này, phố xá trở nên quanh vắng, các hàng quán đều lần lượt đóng cửa. Năm nay thiên hạ đón Xuân uể oải lắm. Riêng Bó chỉ thấy buồn buồn. Bạn bè, Bó chẳng gặp ai. Uống rượu đơn chiếc, có say cũng chỉ đi về một chắc.

Tối hôm qua Bó say nhiều. Nằm trong bóng tối, Bó nghe rõ mọi người đang ăn cơm dưới nhà, nghe rõ lòng mình hoang lạnh, nghe cái máy hát mức nở thế này:

“Tôi đi tìm lại một mùa xuân

Gặp nhau khi pháo vang cuối đường

Tay khếp áo xanh buồn không nói

Lạc hồn vào cõi tiên nào đây?”

Gặp ai đâu? Đi mãi miết trong đêm 30, chờ tiếng pháo đầu tiên nổ dòn để đón Tết. Nếu được gặp ai đó cũng đang lang thang trên phố vắng, thật thích. Như Măn chẳng hạn. Mình cùng giao ước sẽ gặp nhau ở cuối đường khi tiếng pháo giao thừa bắt đầu nổ. Mình tiếp tục đón xuân trong quán rượu nửa đêm.

11:30 trưa. *Đang ngồi tìm lại thời gian cũ đã mất, bỗng phong pháo đầu tiên từ cuối phố nổi lên dòn dã, Bó ra balcon lắng nghe bằng tất cả tâm hồn. Bó thấy đang có Măn như cùng nghe với Bó. Không khí ngạt ngào mùi thuốc pháo. Bó sẽ nói với Măn trong cơn ngây ngất: “Thì ra Tết đã đến rồi!” Tiếng pháo của thiên hạ nhắc nhở Bó ít nhiều thực tại, trong khi Bó đang miết mài theo một thứ hạnh phúc riêng, xen lẫn khổ đau.*

6:00 chiều. *Chiều 30 Tết, tâm tư Bó bị khủng hoảng và tuột dốc thảm hại, đe dọa tìm đến tận nơi ẩn núp sâu thẳm nhất. Sao chỗ nào Bó cũng thấy chất đầy bất trắc? Bó nhìn rõ sự hao hụt ngay ở chính Dalat chứ chẳng cần phải vào Sài Gòn mới có, như kỳ Noel vừa rồi.*

Chiều 30, phố xá đều hiu tẻ ngắt. Bó ngồi uống café băng quơ cùng đứa bạn, lòng trĩu buồn nhưng nhớ xa xăm. Bó tự hỏi không biết Măn đang làm gì ở Sài Gòn? Đi uống rượu? Nằm đọc sách? Thăm bè bạn? Trò chuyện với mấy Di? Nấu cơm cho Bà Ngoại?

Có lẽ Bó đi tìm thời gian cũ “kỳ quá” nên cứ tưởng bây giờ cũng chính là ngày xưa!

Bố định lang thang trên con đường Phan Đình Phùng, qua căn gác 500 một lần “tất niên” nhưng ngân ngại quá. Bố sợ lòng mình chịu không nổi với sự nhớ thương Mẫn.

Chiều 30, thiên hạ biến đâu hết? Bố đi mãi trên phố vắng, lòng nghe thờ thẫn.

*Tôi đi tìm lại một mùa xuân,
Sợ khi tan biến bao kỷ niệm
Sợ áo xanh phai màu năm tháng,
Sợ xuân chưa hết mà đông sang.*

Bố vừa đi vừa ôn lại kỷ niệm cũ. Kỷ niệm thấm thiết quá quýt quá khiến Bố sợ như tan biến mất.

11:30 đêm. Còn thêm nửa tiếng là giao thừa rồi. Trân Sa thấy buồn không? Bố nhớ có nói với Mẫn, chừng nào Mẫn nghe tiếng pháo giao thừa là chừng ấy Bố hướng về Mẫn nhiều nhất.

Bố bắt đầu hướng tâm tư về Mẫn, nhớ Mẫn từ bây giờ đây. Bà Ngoại đón giao thừa như thế nào nhỉ? Bố tưởng tượng đèn đuốc sáng trưng, trên bàn thờ bày biện thật nhiều hoa quả bánh trái. Mẫn và mấy Di khăn áo tề chỉnh. Bà Ngoại đi tới đi lui, khuôn mặt trang nghiêm thành kính. Các người thân đã khuất đang trở về đâu đây. Di Tí đang dạo đàn, những bản nhạc mừng năm mới, và Mẫn chuẩn bị ‘bói’ quyển Kiều, như đã kể cho Bố nghe.

Đêm xuân về, Bố phải chúc gì cho Mẫn. Bố chúc Mẫn được mạnh khỏe, vui vẻ và yêu Bố mãi. Mẫn đẹp hoài trong lòng Bố, như hôm đầu Bố mới gặp Mẫn. Mẫn có chúc trả Bố không? Có hôn Bố không? Về Bà Ngoại và mấy Di, Bố chúc tất cả được vô lượng an khang, thân tâm thường lạc (xổ Nho!)

□